

CRÍTICA

Marcel·li Borrell

Recordatori oportú

LA TRAMA: Madrid, 1962. Martín i Marcos treballadors del metall emigren a Suïssa per buscar feina. Amb menys dificultats de les previstes acaben integrant-se al país d'acolliment. Un bon dia apareixen pel poble la dona i el fill de Martín, i la núvia de Marcos. Però l'enyorament comença a fiblar.

LA PEL·LÍCULA: De tarda en tarda el cinema espanyol dóna sorpreses agradables. El film del debutant Carlos Iglesias (Madrid, 1955) n'és una. Perquè Iglesias, també autor del guió, no gasta fums de cineasta postmodern. S'aplica a explicar una història personal a la manera més senzilla i directa, de quan el relat cinematogràfic no aspirava a altra cosa que a esventar situacions dramàtiques, pròdig en emocions de bona llei. Iglesias té un llarg currículum com actor –Sancho Panza a *El caballero Don Quijote*,

Pepelú al televisiu *Esta noche cruzamos el Mississippi*– i se'n beneficia per retornar a la infantesa, quan els seus pares van haver d'emigrar de l'Espanya de Franco. D'aquí el títol ambivalent. Tenim, doncs, una crònica familiar contada des dels records més íntims. "En esta película hay mucho tra-

bajo de documentación, horas y horas escuchando mil historias de la vida cotidiana de aquellos años", confessa Iglesias. I com sigui que el que conta és senzill, petits drames d'éssers humans obligats a buscar-se la vida en un país d'adopció, Iglesias ho relata també amb sensible senzillesa. Amb una posada en escena i un tractament narratiu d'absoluta transparència visual –esplèndida la fotografia-, el film mostra el to i les maneres suïsses amb que van ser tractats els emigrants espanyols. En aquest sentit la pel·lícula resulta oportú recordatori. Colpidor. Quan de ser país d'emigrants hem passat a ser país receptor d'immigrants. De la comparació no en sortim gens ben parats. *Un Franco, 14 pesetas* és d'una honestedat que pot commoure. I si Carlos Iglesias mostra humilitat i ofici excel·lent com a director-guionista, de protagonista llueix matisos, en un repartiment on també llueixen Javier Gutiérrez i Nieves de Medina.

LA FRASE: "Els països no són cruels, qui és realment cruel és la misèria". Ho diu Martín havent comprovat, en tornar a Madrid, que les coses no són fàcils i que la gent, ancorada en les penalitats de la misèria, no es caracteritza, precisament, per la bondat.

LA RECOMANACIÓ: Per a públics amb sentit de la història passada i amb capacitat de vergonya actual.

Un Franco, 14 pesetas

Director: Carlos Iglesias.
Intèrprets: Carlos Iglesias,
Javier Gutiérrez, Nieve de
Medina, Isabel Blanco.
Espanya, 2006. 105 minuts.